YURISTLAR UCHUN O‘ZBEK TILINING IMLO QOIDALARI

O‘quv qo‘llanma

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT YURIDIK UNIVERSITETI

N.Ramazonov
E.Xonnazarov
O.Choriyev
O.Yulbarsov

YURISTLAR UCHUN O‘ZBEK TILINING IMLO QOIDALARI

(O‘quv qo‘llanma)

Toshkent – 2020

UO‘K 811.512.133(075.8)(575.1)
KBK 81.2(5O‘)

Taqrizchilar:
B.Mengliyev – filologiya fanlari doktori, professor
G.Gulyamova – filologiya fanlari nomzodi, dotsent

Ramazonov N. va b.
Yuristlar uchun o‘zbek tilining imlo qoidalari: o‘quv qo‘llanma / Taqrizchilar: Mengliyev B., Gulyamova G. – Toshkent: TDYU, 2020. – 184 bet.

Yuridik ta’limning har bir bosqichida davlat tili qonun-qoidalarini o‘rganish, o‘zlashtirish masalasi hammavaqt dolzarb bo‘lib kelgan. Bugungi kunda ham soha mutaxassislarining savodxonligini yuksaltirish, ularning og‘zaki va yozma nutqini o‘stirish, ularni til ko‘nikmalaridan situatsiyaga mos ravishda o‘rinli foydalanishga o‘rgatish masalasi yetuk huquqshunos kadrlar tayyorlashning asosi sifatida qaralmoqda. Savodxonlikning asosida imlo turar ekan, savodxonlikni imlo masalalari bilan chambarchas bog‘liqlikda olib borish eng maqbul yo‘ldir. Shu sababli ham ushbu o‘quv qo‘llanma imlo sohasidagi bilimlarni huquq sohasi tushunchalari va matnlari asosida mustahkamlashni o‘z oldiga maqsad qilib olgan. Qo‘llanmada material uning maqsad va vazifalaridan kelib chiqqan holda imlo qoidalari, nazariy qarashlarni mustahkamlash uchun mashq va topshriqlar hamda o‘zbek tilida faol qo‘llanadigan so‘zlar lug‘atidan iborat tarzda joylashtirilgan. Misol, mashq va topshiriqlarning yuridik terminlar, qonunlar matnlari, qonunosti hujjatlaridan olinganligi esa uning huquqshunos mutaxassislar uchun foydaliligini oshirgan.

Qo‘llanma bo‘lajak huquqshunos mutaxassislar, talaba va magistrantlar, amaliyotchi yuristlar hamda imlo masalasiga qiziquvchi keng kitobxonlar ommasiga mo‘ljallangan.

UO‘K 811.512.133(075.8)(575.1)
KBK 81.2(5O‘)

O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi Toshkent davlat yuridik universiteti Til o‘rgatish kafedrasining 2020-yil 3-fevraldagi 16-sonli majlisi qarori bilan nashrga tavsiya etilgan

© N.Ramazonov, E.Xonnazarov, O.Choriyev, O.Yulbarsov (muall.), 2020.
© Toshkent davlat yuridik universiteti, 2020.

KIRISH

Huquq sohasi jamiyatning barcha sohalariga daxldor soha ekanligi hech kimga sir emas. Tabiiyki, huquqning barcha ijtimoiy soha va tarmoqlar bilan aloqadorligi eng ishonchli aloqa vositasi ham mavjud bo‘lishini talab qiladi. Huquq sohasini jamiyat bilan bog‘laydigan eng ishonchli, sinalgan va samarador vosita – til va nutqdir.

Huquq va tilning o‘zaro munosabatlari haqida gap ketganda “Til – huquqning namoyon bo‘lish shakli”, – degan haqqoniy qarash yodga tushadi. Darhaqiqat, til – huquqning namoyon bo‘lish shakli. Huquqiy muammo hayotda hodisa sifatida hammavaqt mavjud, ammo toki u og‘zaki yoki yozma shaklda o‘zining tegishli ifodasini, tahlil va hujjatlashtirilgan yechimini topmas ekan, muammo hal bo‘lmasdan qolaveradi, bir hodisa misolida hal bo‘lgan esa-da, umumijtimoiy miqyosda takror va takror sodir etilishda davom etadi. Huquqiy tahlil, targ‘ibot va tashviqot, huquqiy normalarning tatbiqi, tarqalishi hamda amal qilishi, albatta, til vositasida amalga oshiriladi. Til vositasida huquqiy mazmun-mohiyat o‘z ifodasini topadi, tizimlashtiriladi. Shu bois ham yetuk huquqshunoslarning haqli e’tirofiga ko‘ra – “Til va nutq yuristning tafakkur qurolidir”. Bu esa bo‘lajak huquqshunos kadrlarning til qonun-qoidalaridan mukammal xabardor mutaxassis bo‘lishini taqozo etadi.

Bugungi kunda yuridik ta’limning har bir bosqichida til qonun-qoidalarini o‘rganish, o‘zlashtirish masalasiga alohida e’tibor qaratilmoqda, soha mutaxassislarining savodxonligini yuksaltirish yetuk huquqshunos kadrlar yetishtirishning asosi sifatida qaralmoqda. Bunda davlat tili ta’limini huquq ta’limi bilan birgalikda olib borish, til va huquq ta’limini o‘zaro muvofiqlashtirish, mutaxassislik fanlari va til ta’limini

MUNDARIJA

KIRISH 3

ALIFBO VA IMLO MASALALARINING YANGI BOSQICHI 6

O‘ZBEK TILINING ASOSIY IMLO QOIDALARI 8

Harflar imlosi 8

Asos va qo‘shimchalar imlosi 22

Qo‘shib yozish 30

Chiziqcha bilan yozish 37

Ajratib yozish 41

Bosh harflar imlosi 44

Ko‘chirish qoidalari 51

BILIM VA KO‘NIKMALARNI MUSTAHKAMLASH 54

ILOVA. FAOL QO‘LLANADIGAN SO‘ZLAR LUG‘ATI 62

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR 180

N.Ramazonov
E.Xonnazarov
O.Choriyev
O.Vulbarsov

YURISTLAR UCHUN O‘ZBEK TILINING IMLO QOIDALARI

(O‘quv qo‘llanma)

Muharrir: *M. Talipova*
Tex. muharrir: *D. Talipov*
Sahifalovchi: *Z. Talipova*